

CITADELLA

A Szabadság Bástyája

XXVIII. Magyar Ingatlanfejlesztési Nívódíj — pályázati dokumentáció

LÉTESÍTMÉNY NEVE:	Citadella – A Szabadság Bástyája
LÉTESÍTMÉNY CÍME:	1118 Budapest, XI. Citadella sétány
NEVEZŐ:	art1st design studio Kft. a projekt generáltervezője
KÉPVISELI:	Taraczky Dániel Vezető tervező és ügyvezető
DÁTUM	2026. szeptember 18.

Citadella

A Szabadság Bástyája

A Citadella a levert forradalom és szabadságharc mementója.

Miután Magyarország 1848–49-es szabadságharcát a Habsburg és orosz erők leverték, a Habsburg hatalom erődöt emelt a Gellért-hegyen. Az 1856-ra elkészült Citadella ágyúi Budát és Pestet vették célba: az erőd így a városra szegezett fegyverré, a birodalmi hatalom és az elnyomás jelképévé vált.

Átalakításunk ezt a jelentést fordítja a visszájára: hatástalanítja a fegyvert, és visszaadja a Citadellát Budapest polgárainak.

Két határozott átvágás nyitja fel az egykor zárt erődöt, és kapcsolja össze újra a Gellért-hegy két oldalát. A helyreállított falakon belül a katonai erőd közparkká alakul, a nyugati rondellában pedig Magyarország szabadságküzdelseit bemutató kiállítás kap helyet. A nagyméretű teliüvegszerkezetű aula megnyitja az erődöt a város felé.

A történeti épületegyüttes több mint 90%-át megőrizzük.

A város ellen emelt fegyver az ellentétévé válik:

a Szabadság Bástyájává — nyitott parkká, kiállítássá és találkozóhellyé Budapest felett.

Citadella

LÉTESÍTMÉNY ADATAI

A létesítmény megnevezése

Citadella – A Szabadság Bástyája

Címe

1118 Budapest, XI. Citadella sétány
HRSZ 5412

Műemléki védettség státusza

Kiemelten védett műemlék, törzsszám 15692.
Egyben világörökségi helyszín, kiemelten védett
régészeti lelőhely és műemléki jelentőségű terület

NEVEZŐ ADATAI

Cég megnevezése és címe

art1st design studio Kft.
1025 Budapest, Páfrány út 7.

Szerepkör

Generáltervező

Vezető tervező

Taraczky Dániel
Vezető tervező és ügyvezető

Építtető cég és címe

Citadella Vagyonkezelő Nonprofit Kft.
1013 Budapest, Ybl Miklós tér 6.

Üzemeltető

Várkapitányság Nonprofit Zrt.

Kivitelező

MARKET Zrt. és ZÁÉV Zrt. konzorciuma

Műszaki ellenőr

Építési és Közlekedési Minisztérium,
Magasépítési Műszaki Ellenőrzési Főosztály

Lebonyolító

ÉMI Nonprofit Kft.

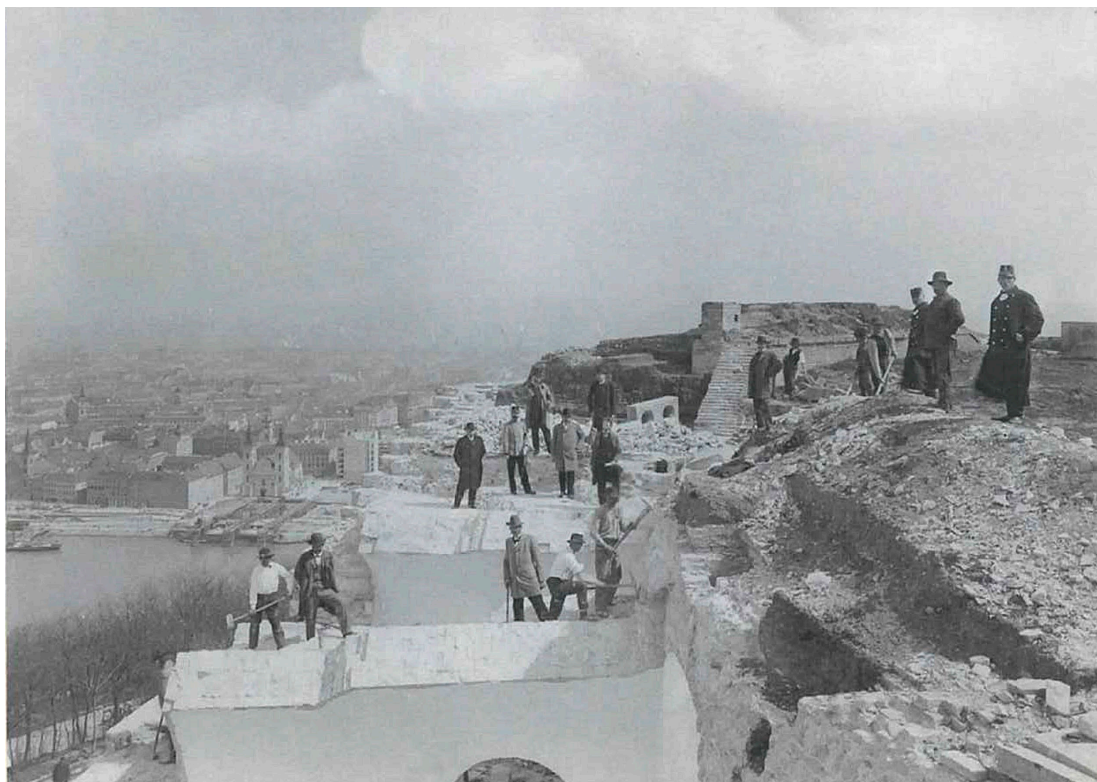
1. Az ingatlanfejlesztés célja és koncepciója

A Citadella a leverett forradalom és szabadságharc mementója.

1848-ban Magyarország a Habsburg-uralom ellen, a függetlenségéért lázadt fel. A kezdeti sikerek után, 1849-ben a magyar erők kényszerűsége miatt a fegyvert, miután az Orosz Birodalom 200,000 katonával a Habsburgok oldalán beszállt az ellenünk folyó harcokba. Súlyos megtorlás következett: magyar katonai vezetőket végeztek ki, köztük az ország első miniszterelnökét, Batthyány Lajost is, és ezeket börtönözték be.

A szabadságharc leverését követően a Habsburg hatalom új erődöt emelt a Budapest fölé magasodó Gellért-hegyen. Az építkezés 1850-ben kezdődött, a Citadella pedig 1856-ra készült el. Elhelyezkedése stratégiai jelentőségű volt: a hegytetőről ágyú a budai Várat és a Duna túlpartján fekvő Pestet egyaránt elérhették.

Budapest önkéntes polgárai bontják a Citadellát, 1899

Egy újabb felkelés esetén így magát a várost is tűzérési támadás alá lehetett venni a fölé magasodó erődből.

A Citadella tehát több volt egyszerű katonai erődnél: **a városra szegezett fegyver volt** — a birodalmi hatalom állandó demonstrációja és figyelmeztetés minden jövőbeli lázadás ellen.

Budapest polgárai számára az elnyomás jelképévé vált és a magyar történelem legutáltabb épülete.

Miután a császári helyőrség 1899-ben végleg elhagyta az erődöt, a város lakói maguk kezdtek hozzá annak elbontásához. Nem jutottak messze: mindössze jelképes bevágások készültek a hatalmas kőfalakon, amelyek nyomai ma is láthatóak, pl. a főkapu feletti 'V' alakú bevágás.

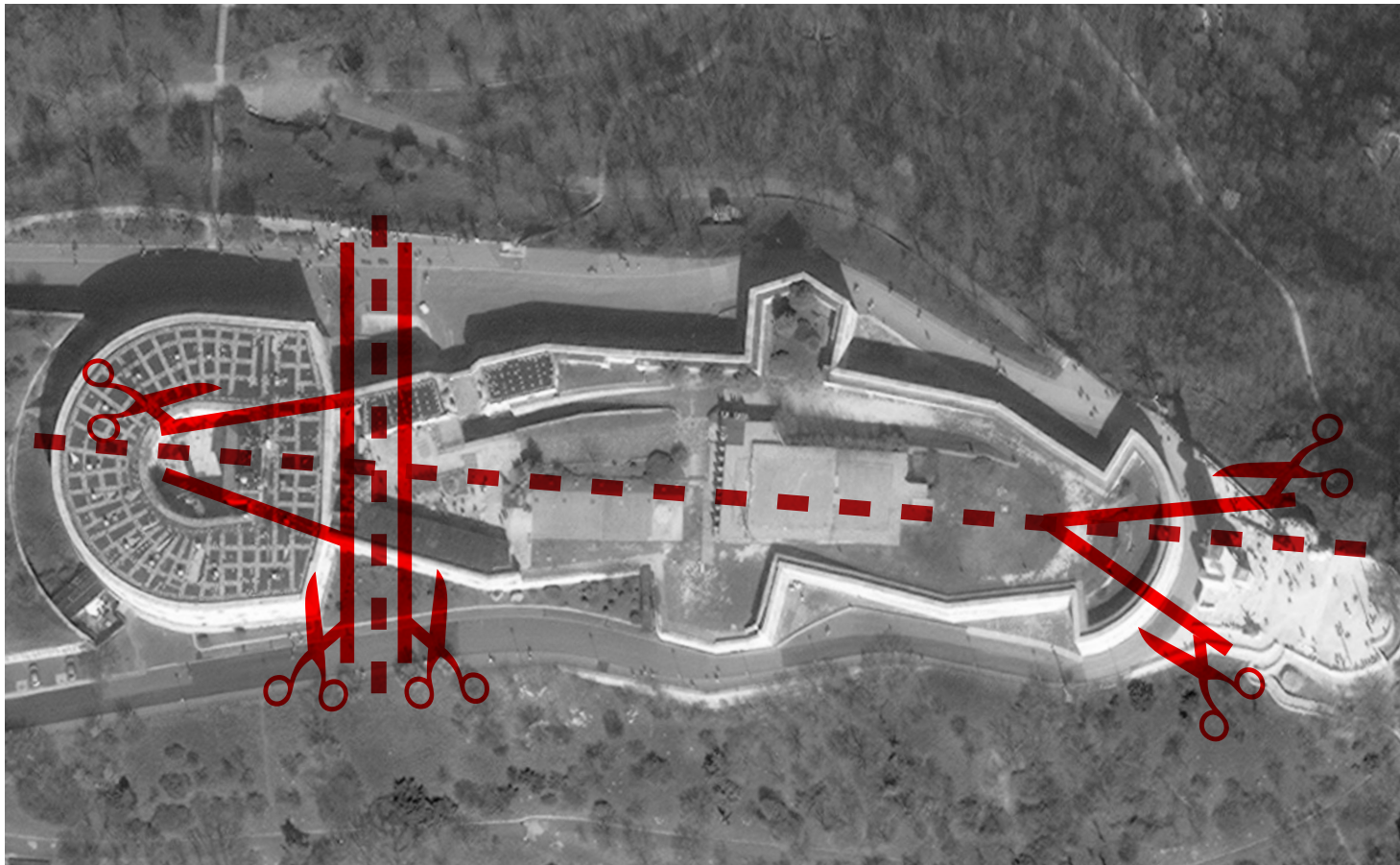
A 20. század folyamán az épület többféle funkciót töltött be, majd fokozatosan elhanyagolttá vált. A 21. század elejére az erőd nagyrészt üresen és elhagyatottan állt.

Az átalakítás koncepciója egyszerű volt: hatástalanítani a fegyvert, megszabadítani az épületet elnyomó karakterétől, és jelképesen visszaadni azt Budapest polgárainak.

Ezt az erődön ejtett két pontos átvágással értük el. Egy hosszú, kelet–nyugati irányú megnyitás metszi át az építmény hossz tengelyét, míg egy rövidebb, észak–déli átjáró az ellenkező irányban vágja át a falakat. Ezek a beavatkozások felnyitják a korábban zárt struktúrát, és a Citadellán keresztül újra összekapcsolják a Gellért-hegy két oldalát.

A történeti falakon belül az egykori katonai terület mindenki számára szabadon hozzáférhető közparkká alakult. A nagyméretű nyugati rondellában Magyarország szabadságküzdelseinek emléket állító kiállítás kapott helyet. A kelet–nyugati átvágás magán a rondellán is áthalad. Itt a tömör falazott szerkezet egy része egy különleges, teherhordó üvegszerkezetnek adja át a helyét, amely áttetsző előcsarnokot hoz létre a kiállítás számára, és megnyitja az egykor zárt erődöt a város felé.

Építészeti koncepció: Keresztirányú átvágás

A történeti épületegyüttes több mint 90%-át megőriztük és helyreállítottuk, miközben a Citadella jól ismert sziluettje a város felől nézve gyakorlatilag változatlan maradt.

A város ellen fegyverként emelt épület az ellentétévé alakult:

a Szabadság Bástyájává — nyitott parkká, találkozóhellyé és kiállitássá Budapest felett.

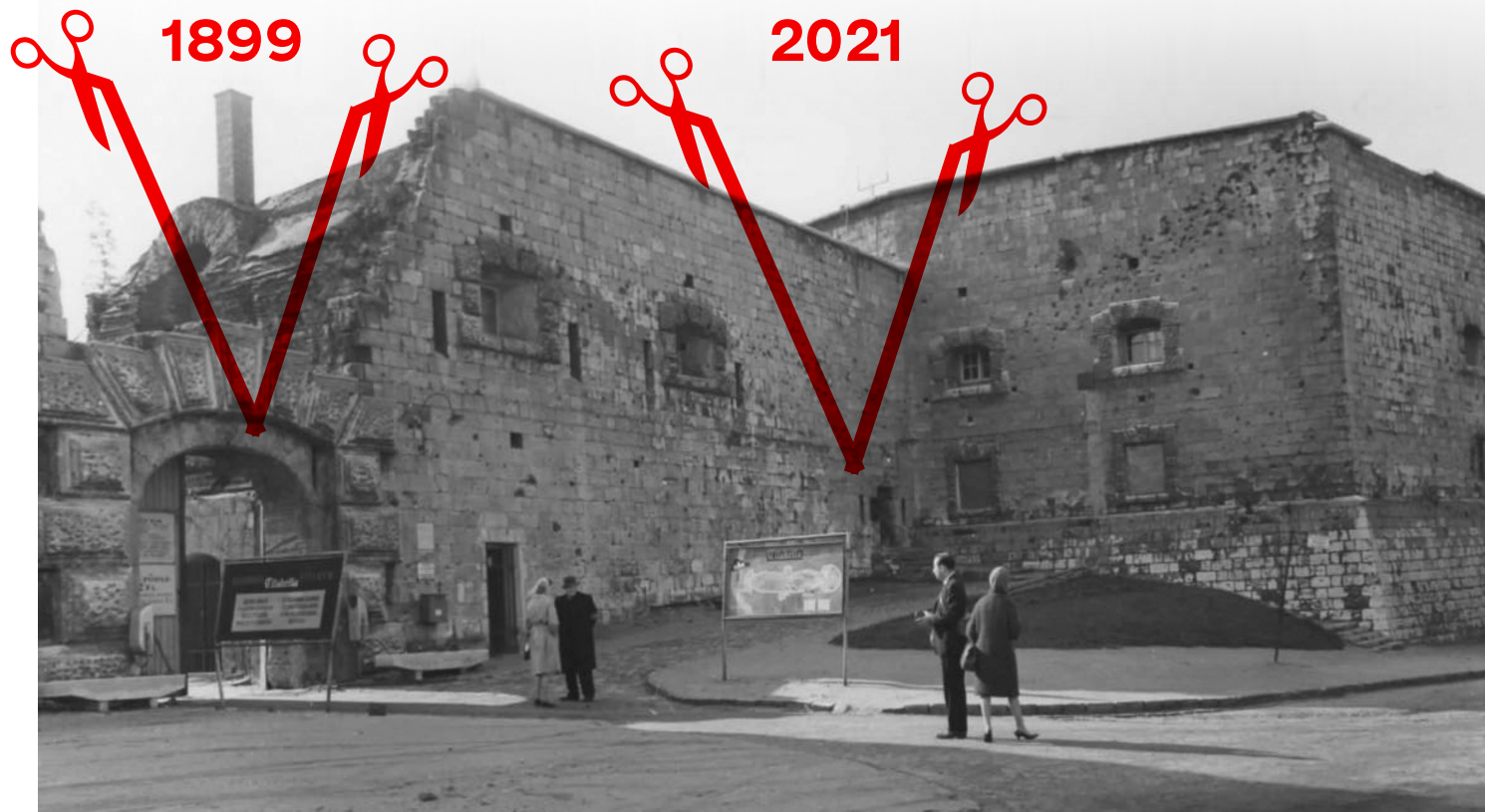
A erőddel egyidőben felújítottuk a Szabadság-szobrot is. A szovjet hadsereg a szobrot 1945-ben közvetlenül az erőd falai elé állította fel. Egyértelmű üzenet volt ez a magyarok számára: a szabadságotok eddig tart, a falig!

A szobor mögötti fal megnyitása a szobor jelentését és újrafogalmazta, és vált valóban a szabadságunk jelképévé

2. Építészeti, belsőépítészeti és városfejlesztési koncepció

Az erődfalak átvágása nem önkényes, esztetizáló építészeti forma. Az átvágások az épület jelentéstartalmát fordítják meg, anélkül, hogy építészeti karakterét és építészettörténeti értékét aránytalanul megváltoztassák. Felnyitják a zárt strukturát, kifordítják azt: az épület, melynek eredeti funkciója mindenki erőszakos kizárása volt most mindenki szeretetteljes befogadása lett.

Építészeti koncepció: Az 1899-es szimbolikus bontás folytatása

Az átvágások formája a budapesti polgárok 1899-es befejezetlen bontási igyekezetét idézi meg. A ma is látható akkori visszabontások a főbejárat felett 'V' alakot mintáznak — a victory, a győzelem jelét. Az elnyomó uralom helyébe lépő szabadság jelképeként ugyanezt a 'V'-t formázzuk az erődfalak átvágásainál is, nem rajzolt motívumként, hanem a vágás geometriájával: a vágófalak felfelé nyíló, ferde síkúak. Ugyanez a kialakítás jellemzi meg a keleti, szobor mögötti megnyitást is.

A város polgárainak 127 évvel ezelőtti jelképes, abbamaradt bontása az építészeti koncepció alapja. Az akkor megkezdett szimbolikus és arányos bontást folytatjuk, az épület jelentését megváltoztató akarattal, mindeközben építészeti karakterének és építészettörténeti értékeinek lehető legnagyobb mértékű megtartásával.

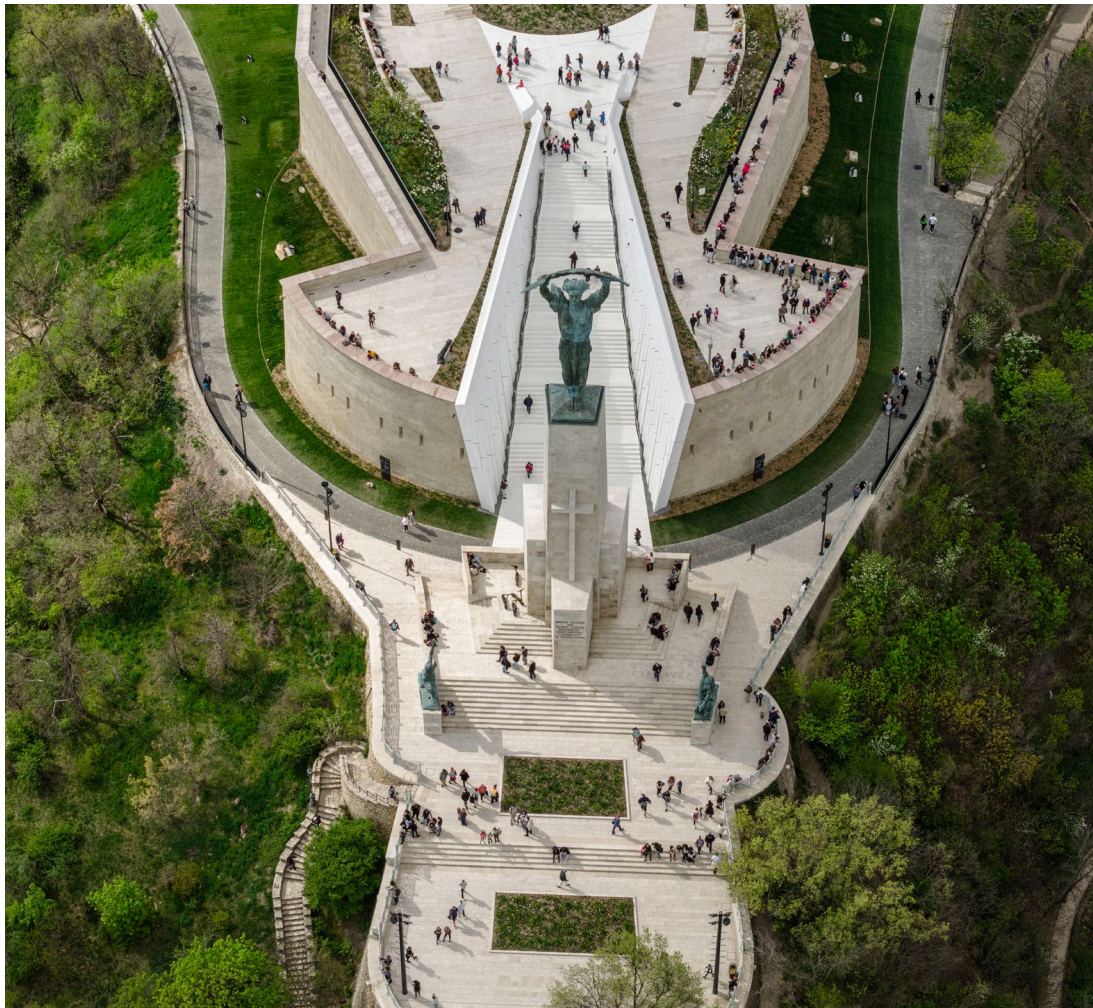

Az átvágások metszetébe az erődfalakkal éles kontrasztot alkotó előregyártott fehérbeton elemeket illesztettünk, melyek felületi tektonikája a szimbolikus vágás mozdulatát hangsúlyozza ki. Az anyagválasztással vizuálisan szétválnak a történelmi és újonnan épített épületrészek.

Az átvágások észak-dél és kelet-nyugat irányúak. Az észak-déli átvágás megnyitja az épületet a rondella és parképületek között, egyúttal összeköti a Gellért-hegy két oldalát is. Ezzel szabaddá válik az átjárás Buda I. és XI. kerülete között, az épület immár nem szétválaszt, hanem összeköt.

A kelet-nyugati – hosszanti irányú - átvágás megnyitja a Szabadság-szobor mögötti falat és meghosszabbítása átvágja a rondella zárt gyűrűjét, megnyitva annak zárt udvarát.

Keleti átvágás a Szabadság-szobor mögött

A keleti oldalon megépült lépcső tetején, a valamikor Csillagda keleti tornyának csúcspontja alatt áll a ma is használatban álló Geodéziai Főalappont. A Magyarország első katonai felmérésekor kitűzött ponton áthaladó meridián határolja geodéziai értelemben Kelet- és Nyugat-Magyarországot.

A rondella átvágásában transzparens, teli üveg szerkezetű aula épült meg, Európa egyik legnagyobb ilyen kialakítású épülete. Üveg tartószerkezet, üveg burkolat és üveg híd. A transzparens épületrész megnyitja a rálátást a belső udvarra, ahol a Szabadság tavát alakítottuk ki a közepébe állított, annak felszínén úszó, a több mint ezer éves magyar történelem szabadságharcosainak emléket állító öröklánkkal.

Északi átvágás

Az üvegaula előtt, az észak-déli átvágás szélességében kialakult tér kedvenc találkozási hellyé minősült a megnyitás óta. Ezen a helyen állva a város felé nézve olyan érzése van a látogatónak, mintha a falakat a Duna vize vágta volna ketté!

A kis teret észak kelet felé széles lépcsősor határolja, amely a kültéri rendezvények alkalmával nézőtérként funkcionál. Ezen a lépcsőn felmenve tárul elénk a park. Az oldalirányba nyíló ajtón keresztül közelíthető meg a lift és a mozgássérült bejárat.

Északi átvágás és parklépcső

A park kertépítészete a Gellért-hegy ősi honos fajtáit eleveníti fel. A valamikori lebetonozott udvar helyén egy Gellért-hegyi ligetet felidéző, mandula és cseresznyefákkal szegélyezett park tárul fel. Felhőkert a város felett, gyönyörű körpanorámával. A Citadella területén az átalakítás után a zöldterület 50%-kal növekedett és összességében háromszorosa az előirtnak!

A park közepén Magyarország legnagyobb nemzeti lobogója áll. Mérete 12x6 méter, a zászlórúd magassága 37 méter. A lobogót az építkezés megkezdésekor, annak első mérföldköveként állítottuk fel nemzeti ünnepünkön, 2022. Március 15-én. Szimbólikus újbóli birtokbavétele volt ez a Habsburg erődnek.

Az épület belsejében kapott helyet a magyar szabadságharcoknak emléket állító látványos történelmi tárlat. A honfoglalástól indulva a mai napig követheti végig a látogató látványos installációkon és megfilmesített jeleneteken keresztül történelmünk nagy fordulópontjait.

A kiállítás bejáratánál mindenki speciális fülhallgatót kap, amely pontosan érzékeli a látogató helyzetét és tekintetének irányát, és annak megfelelően sugározza a megfelelő szöveges és zenei tartalmat. Magyarországon egyedülálló módon a tartalom 10 nyelven érhető el.

A kiállítás 1956-os installációja

A kiállítás koncepciója és az épület átalakításának koncepciója összhangban van: a magyar történelmen a régi rondellában haladunk végig és az 1989-es rendszerváltozást bemutató résznél lépünk ki az üveghídra, ahonnan feltáru előttünk a park és a nemzeti lobogó látványa, a szabadság szédítő érzete.

A rondella belsőépítészete, falainak felülete magán hordozza az épület 170 éves múltjának lenyomatát. A falakat csak konzerváltuk, az azokon lévő sérüléseket, véseket nem javítottuk ki. A második világháborús sérülések 1960-as években készült javításai ma is láthatóak – ezek is a történelmünk részei, amit nem retusálunk ki.

Az épület történelmi értékeit megőriztük, az új szerkezeteket arányos bontások révén helyeztük el:

- A történelmi szerkezetek több mint 90%-a megmaradt. Ezeket teljes egészében felújítottuk, részben újjáépítettük.
- A külső kontúr alakotó falaknak mindössze 2%-a változott — a Citadella budapesti látképe gyakorlatilag érintetlen, miközben az épület belülről teljesen átalakult.
- Több mint 9 000 m²-en végeztünk rekonstrukciót; összesen 40 000 m² terület újult meg.

Ha a föld
isten kalapja
Hazánk
a bokréta rajta

Petőfi Sándor: Magyar nemzet

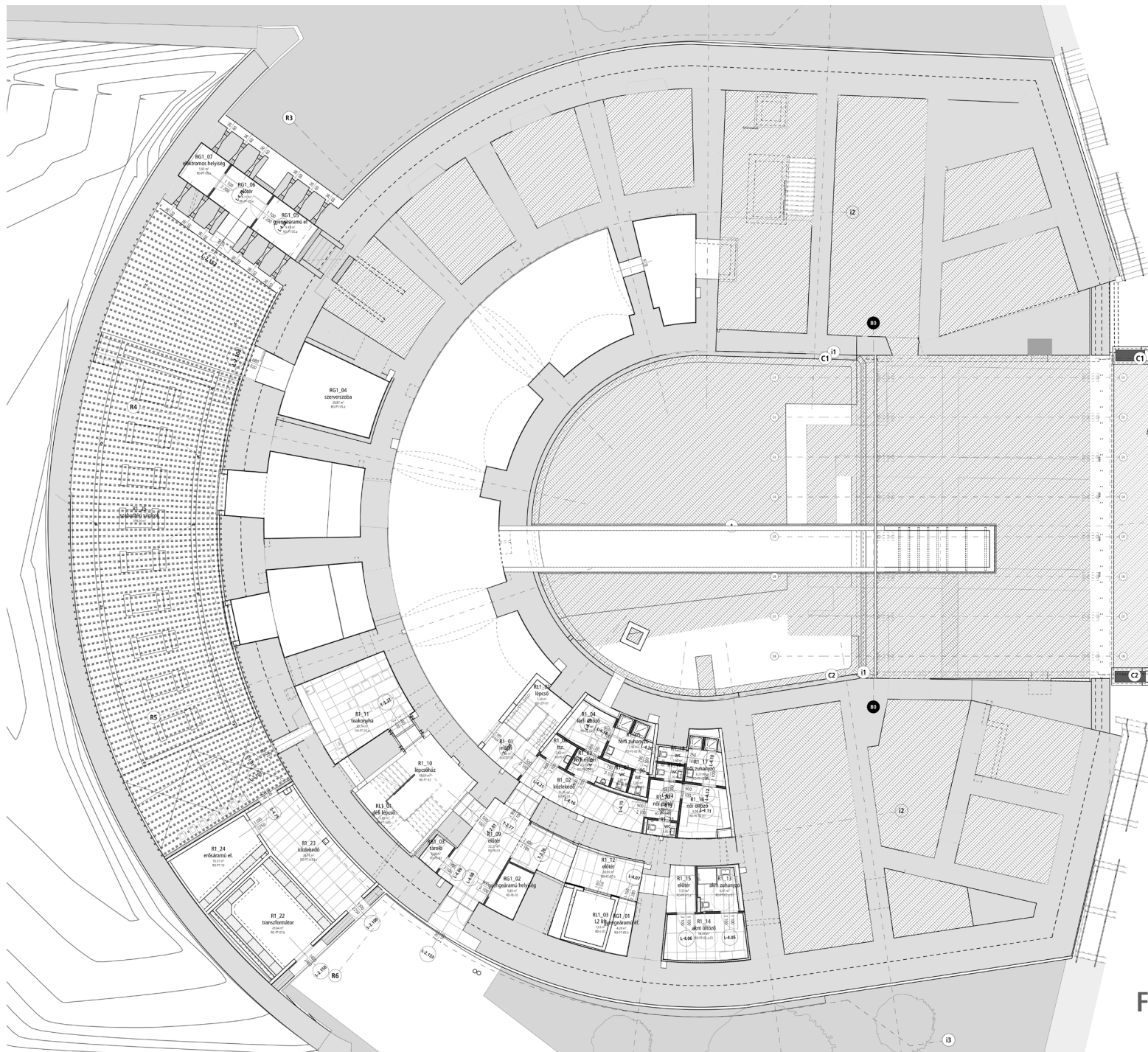
Citadella építési adatok

Telek területe	31 563 m ²
Bruttó szintterület	8 305 m ² Térszín alatt 748 m ² Térszín felett 7 557 m ²
Fő funkció 1: Kiállítás	1 700 m ²
Fő funkció 2: Park	8 000 m ²
Beépített terület:	10 823 m ² 34% (előírt: 55%)
Zöldfelület:	18 366 m ² 58,18% (előírt: 20%)
Burkolt felület:	11 688 m ² 37,03%

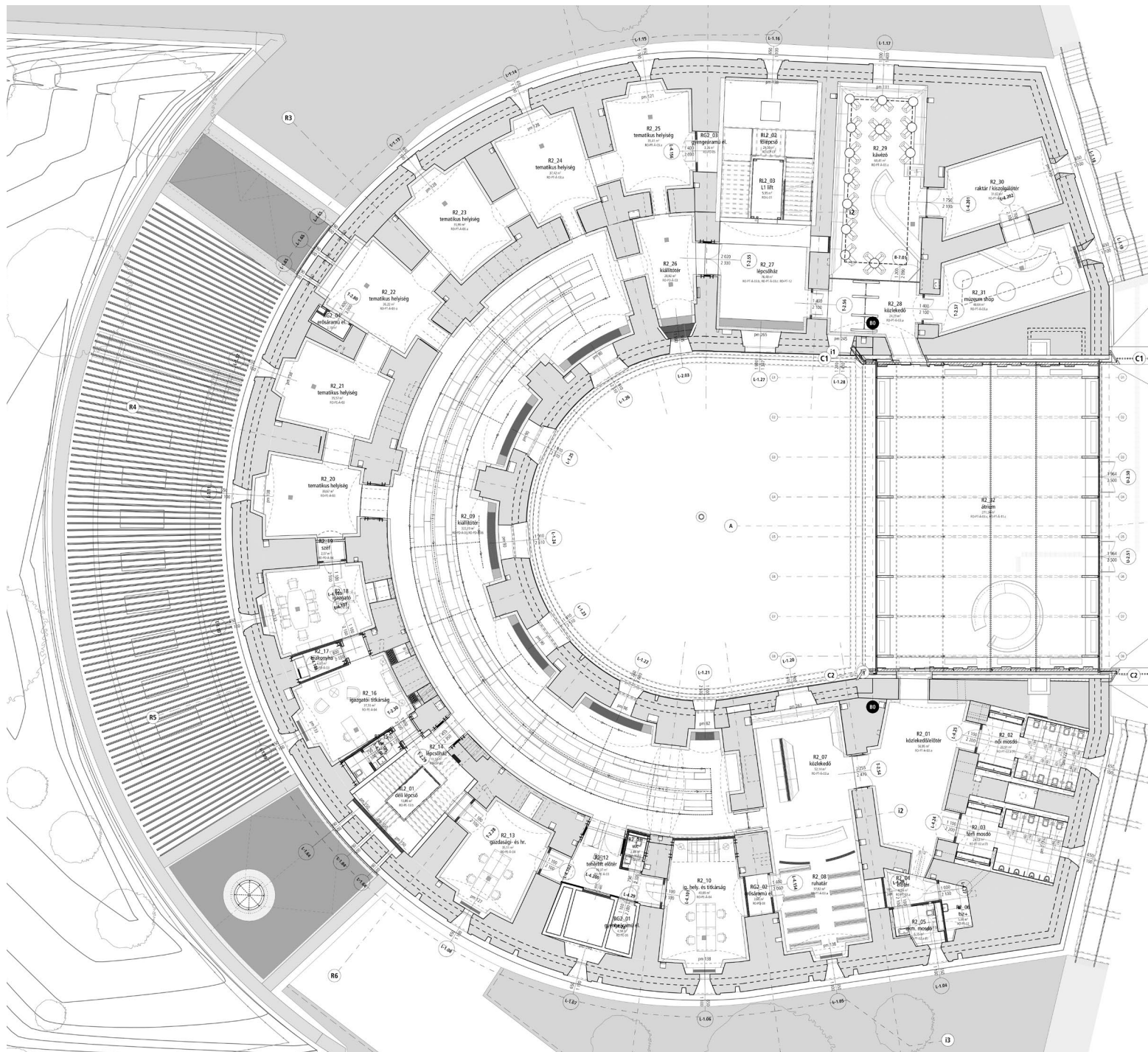
A kiállítás egyidejű befogadóképessége: 650 fő

Építészeti rajzok

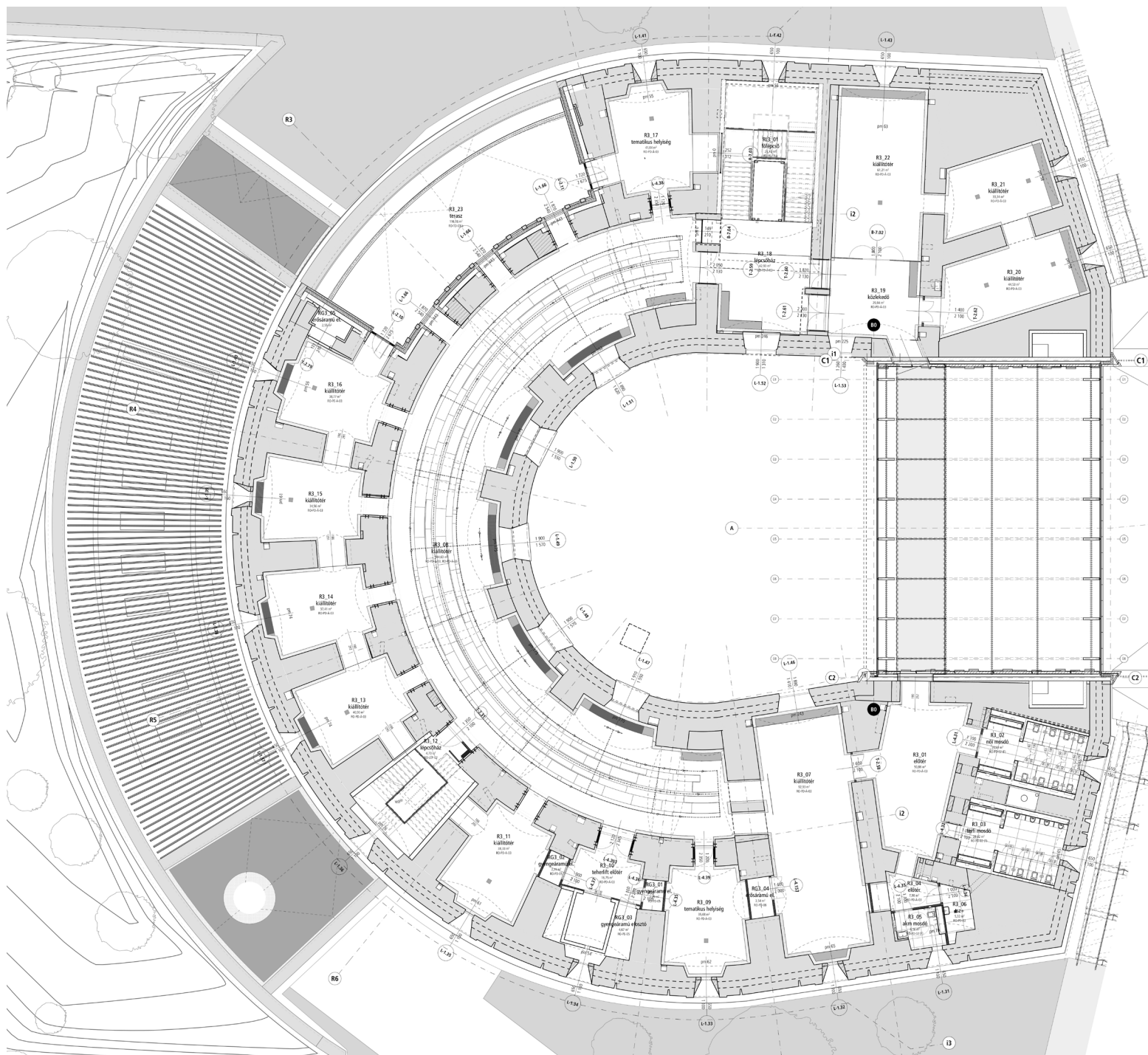

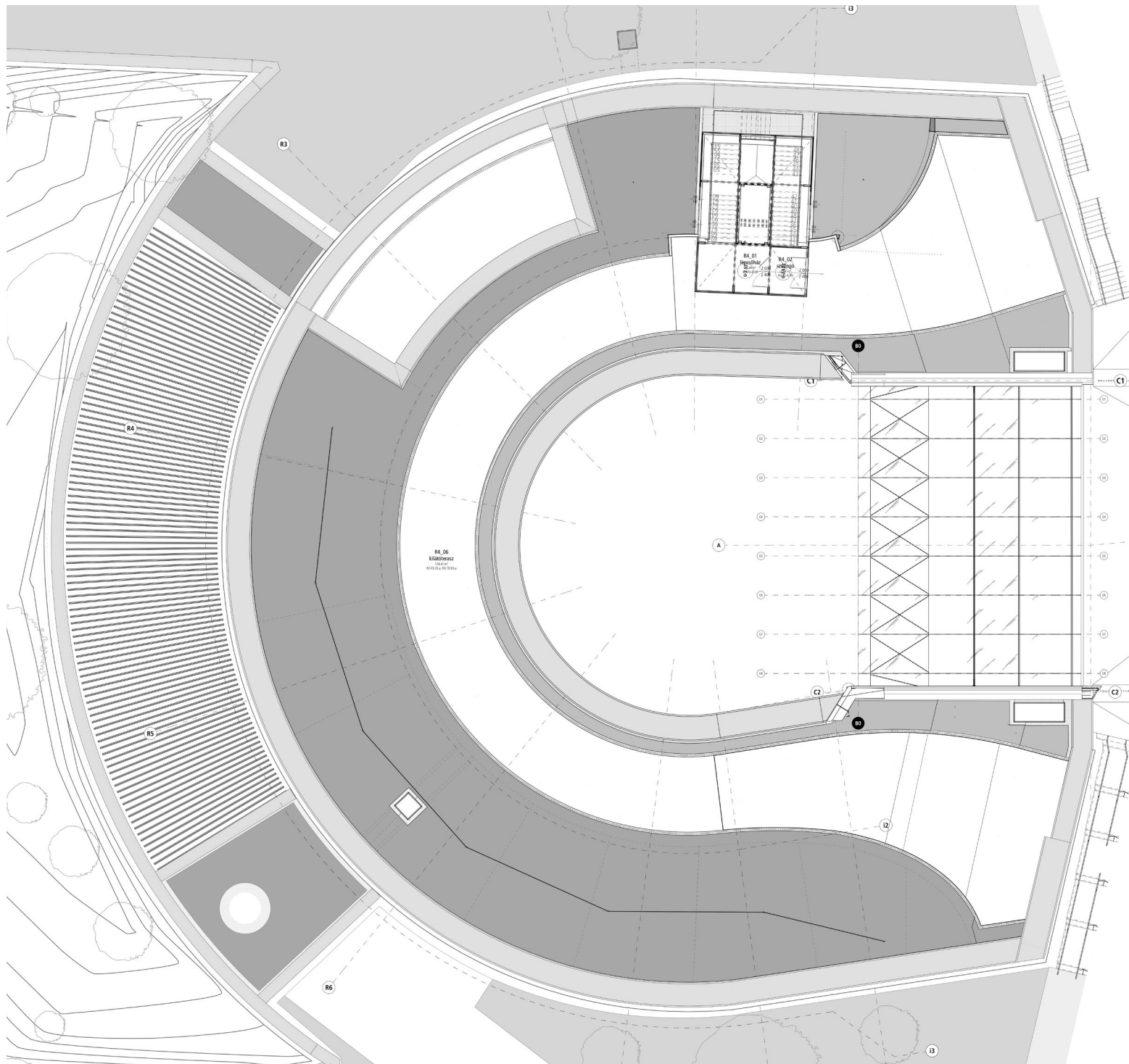
Felső gépészeti szint alaprajza
M 1:350

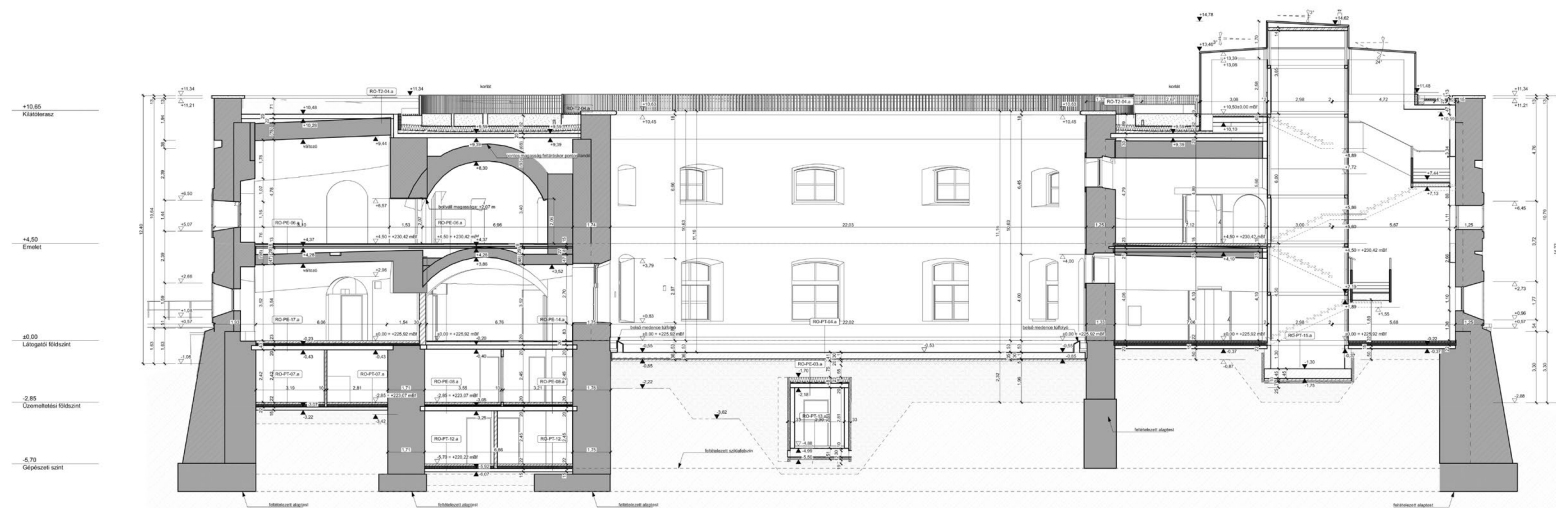
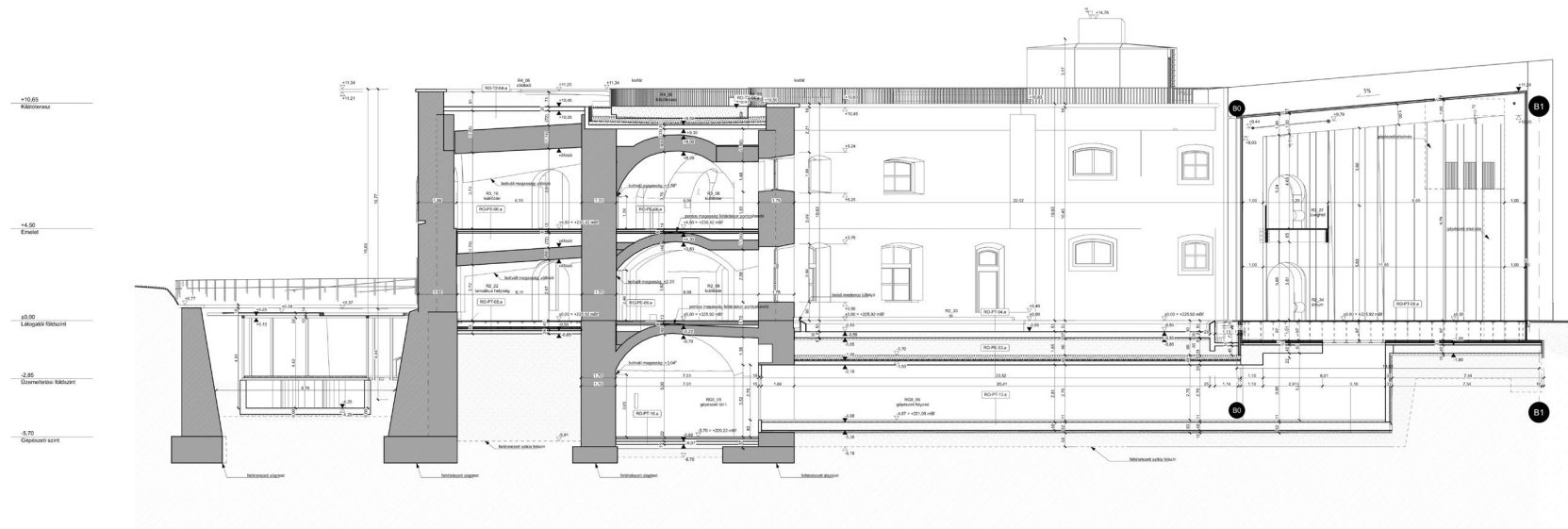
Földszint alaprajza
M 1:350

Emelet alaprajza
M 1:350

Tetőterasz alaprajza
M 1:350

Rondella hossz- és keresztmetszet
M 1:350

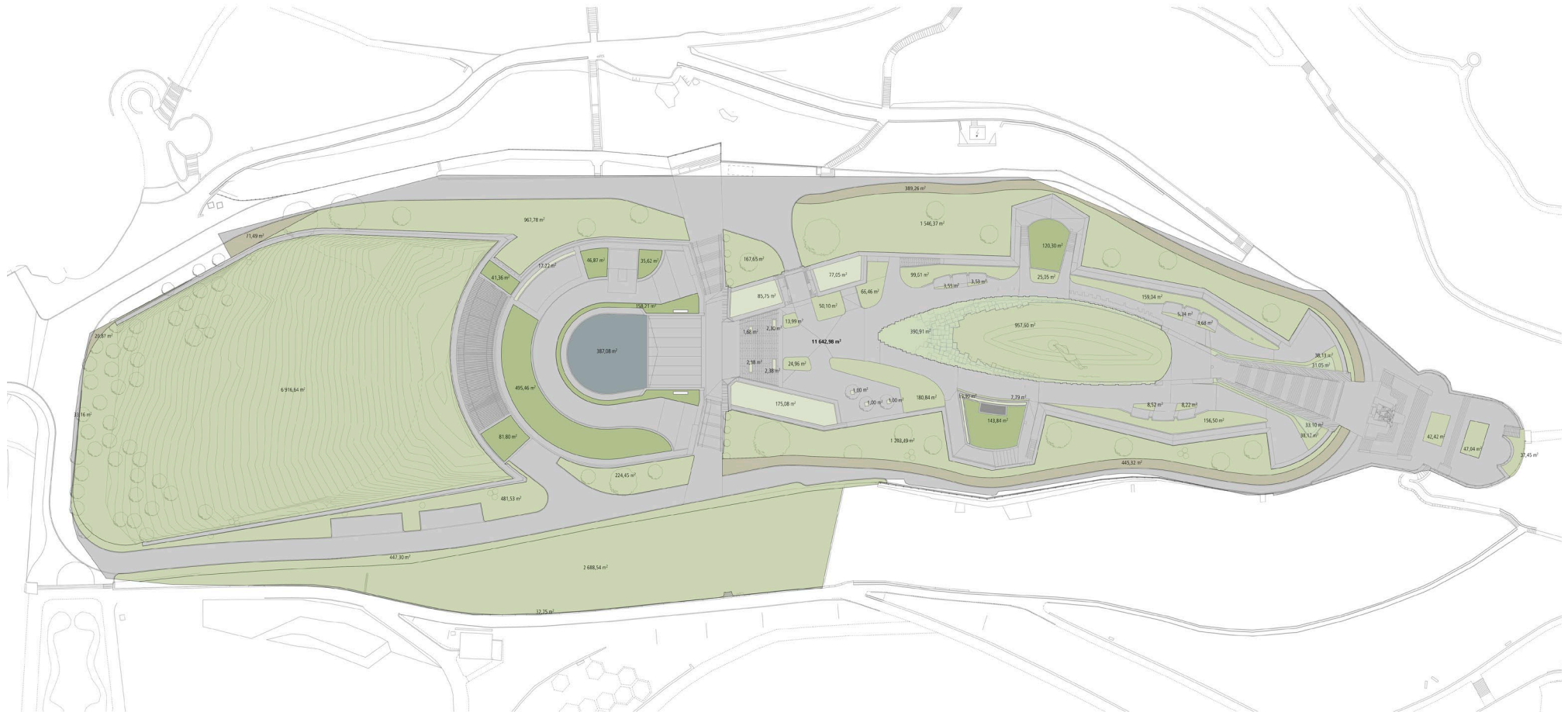
Zöldfelület átalakítás előtt: 12,900 m²

A Citadella telekterülete 31,563 m²,
a zöldfelületek pontos területe 12,941 m²,
vagyis 41,00%

Zöldfelület átalakítás után: 18,400 m²

A Citadella telekterülete 31,563 m²,
a tervezett zöldfelületek pontos területe 18,435 m²,
vagyis 58,40%

3. Kivitelezés, különleges műszaki megoldások

A kivitelezés a régészeti és épületszerkezeti feltárásokkal kezdődött meg 2020 őszén. Az építési munkák a bontásokkal 2021-ben kezdődtek meg. Az első mérföldkő a Nemzeti Lobogó felállítása volt 2022. Március 15-én. A használatbavételi eljárások 2026 kora tavaszán fejeződtek be. Az épület ünnepélyes megnyitójára 2026. Április 5-én, Húsvétvasárnap került sor.

Az üveghaula

A teherhordó üvegszerkezet

Az új épületrészek legérdekesebb és műszakilag legnagyobb kihívást jelentő része az üveg aula. A rondella kőfalának helyén álló szerkezet nem acélvázás függönyfal, hanem teherhordó üveg tartószerkezet. A teherhordó vázat 1 000 mm széles és 12 328 mm magas, 120 mm vastag üveg lizénák és az azokat összekötő üveggerendák alkotják. Ezek a méretek a nemzetközi építési gyakorlatban is különlegesnek számítanak, és a gyárthatóság ilyen méretekben Európában is csak korlátozott gyártói kapacitással biztosítható.

Az aula emeleti szintjén üveghíd köti össze a Rondella két karéját. Az üveghíd ugyancsak üveg tartószerkezetű és burkolatú.

Érdekesség, hogy a teherhordó üvegnek nincs tűzállósági határértéke, ezért eltérési engedélyt kellett benyújtani az OKF felé — műemléken, 650 fős látogatói létesítményben. A Budapesti Műszaki Egyetemen elvégzett vizsgálatok 1:1-es modelleken ellenőrizték a méretetezés helyességét és terhelési próbákban a teherbírást. A főbejárat előcsarnok hőterhelését dinamikus energetikai szimulációval is ellenőriztük.

Az üvegaula

Történeti kőfalazat helyreállítása

A déli oldali, a hőmérsékletváltozásnak leginkább kitett falazat elsősorban az erózió, másodsorban a második világháborúban elszenvedett sérülései miatt részben leomlott, azt az 1960-as évek végén újraépítették. Ezen újjáépített fal állékonyága nem bizonyult elégségesnek. A statikai vizsgálatok és a feltárások elvégzése után elkészült szakértői vélemények alapján a beruházó a falszakasz teljes újjáépítése mellett döntött, az eredeti technológia és anyag felhasználásával.

A Citadella rekonstrukciója során kőanyagot egyáltalán nem szállítottunk el a helyszínről! Minden kibontott kő újra fel lett használva. Újjáépítéshez összesen 600 m³ újonnan kitermelt, az eredeti építőanyaggal megegyező sósókúti követ építetünk be.

Érdekesség, hogy az erődfalak fedköveinek pótlását a kivitelező a már lezárt tardosi bánya újraindításával tudta pótolni azok eredeti minőségében és formájában.

A Citadella restaurált kőfalai

4. A fejlesztés finanszírozása és hasznosulása

Látogatók az üvegaula előtt

A beruházás kormányhatározat alapján, 100%-ban állami beruházként épült meg. Európai közhasznú, kulturális beruházként a beruházás megtérülése a piactól eltérő kritériumok alapján értékelendő.

Fontos mutatószám azonban a fenntartási költség megtérülése, amely a Citadella esetében a látogatószám alapján az előzetes kalkulációk alapján lehetséges. A fővárosi nagy múzeumok közül egyedülálló módon a Citadella normatív állami támogatás nélküli önfenntartásra lehet képes.

Az önfenntartás kalkulációi a 2019-es, COVID előtti utolsó teljes évben mért napi 16 000 fős látogatói csúcsából, és a jelenleg befagyasztott Gellért-hegyi síkló projekt forgalmi számításaiból származó, a Citadella felújítása után várható napi 20 000 fő értékein alapulnak.

várható látogatószám – napi csúcstérték:	20 000 fő
nyári napi átlag:	6 500 fő
egyidejű maximális jelenlét – csúcsonapon:	4 000 fő
egyidejű maximális jelenlét – átlagos nyári napon:	1 300 fő
a park kapacitása:	3 200 fő

a múzeum egyidejű kapacitása: 650 fő — az összlátogatószám 16,5%-a

Az üzemeltetés első öt hónapja (április-augusztus) igazolta a becsléseket, | a Citadella Budapest első öt turisztikai célpontja között van, a kiállítás várhatóan a budapesti múzeumok és kiállítóterek tízes toplistájára kerül fel.

5. Innovatív műszaki és környezettudatos megoldások

A Citadella felújításának legkiemelkedőbb környezetvédelmi teljesítmény nem épületgépészeti vonatkozású.

A történeti szerkezetek több mint 90%-a megmaradt és leírt felújítva. Egy húsz évig elhagyatott műemlék megtartása — lebontás és újjáépítés helyett — a körkörös építés leginkább környezetkímélőbb formája: a szerkezetekbe fektetett szén nem szabadul fel, és nem kell újra befektetni. A helyreállítás jellemzően bontott, újra felhasznált durvaméskőből történt; 8 635 m² kőfelület maradt meg és lett helyreállítva.

Zöldfelület: az előírt minimum közel háromszorosa, felére csökkenő burkolt felület mellett

Az övezeti előírt zöldfelületi minimum 20%. A megvalósult arány — a használatbavételi engedélyezési dokumentáció szerint — 58,18%: összesen 18 366 m² zöldfelület a 31 563 m²-es telken, vagyis az előírás közel háromszorosa. Ezel párhuzamosan az össz burkolt felület 11 688 m² (37,03%) értékre csökkent; a kiinduló 17 180 m² értékről. Összességében a zöldfelület a másfélszeresére növekedett! A növekedést az utak keskenyítésével és meglévő burkolat nagy részének feltörésével értük el.

És a fejlesztés a megengedett kereten belül lefelé mozdult, nem felfelé: a beépítés a megengedett 55% helyett 34%, a szintterületi mutató a megengedett 3,0 helyett 0,26, az épületmagasság a megengedett 30 m helyett 6,4 m — kevesebb, mint a felújítás előtti 7,59 m.

Csapadékvíz mint öntözővíz

A rondella területén keletkező csapadékvizet záportározó fogja fel, kétszeres biztonsági tartalékkal havária esetére; a park és a zöldtetők öntözése ebből a összegyűjtött csapadékvízből történik, nem ivóvízből. Az előcsarnok üvegtetejének csapadékvize a belső tóba — vagyis az oltóvíztartályba — érkezik. A szennyvízcsatorna teljes egészében elbontásra került, helyette elválasztott rendszerű csatorna épült.

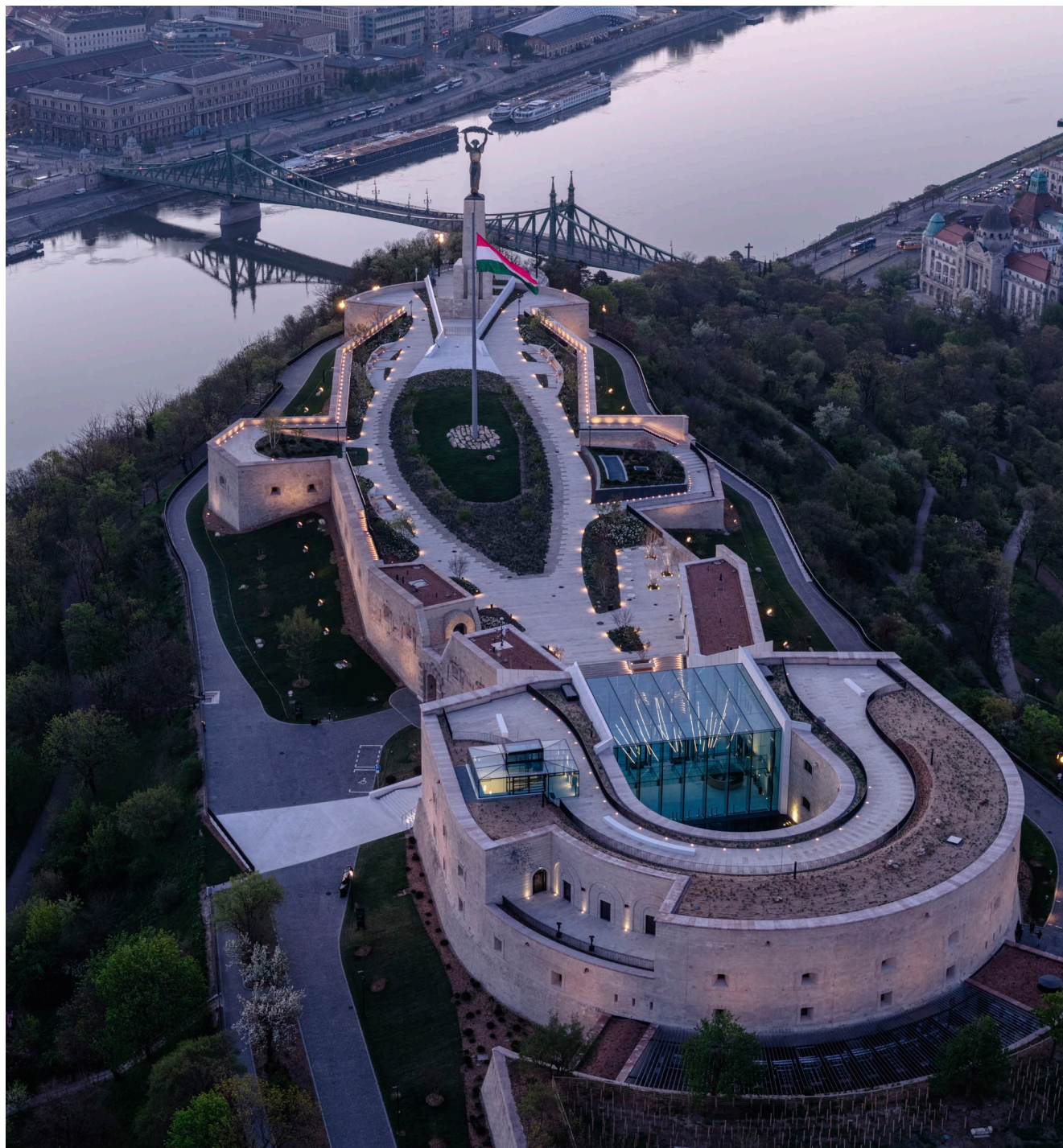

Energetika a műemléképületen: differenciált teljesítés, megnevezett kivétellel

A hatályos épületenergetikai rendelet műemlékekre vonatkozó kitételei szerint a követelményszintet aszerint határoztuk meg, hogy a szerkezet újonnan épület-e, illetve hogy a történeti felületnek látszania kell-e:

- minden új szerkezet – látszó és takart egyaránt – teljesíti a közel nulla energiaigényű épületekre előírt hőátbocsátási határértékeket;
- a meglévő, takart műemléki szerkezetek ugyancsak teljesítik azokat;
- a meglévő, látszó történeti felületeknél a műemléki érték sértetlensége az elsődleges szempont, és a lehető legkedvezőbb energetikai jellemzőre törekedtünk;
- egyetlen helyen kimondottan nem teljesítjük a határértéket – a nyugati terasz belövés-áthelyezéssel érintett falfelületén –, mert ott a követelmény teljesítése a műemléki érték veszélyeztetését vonná maga után.

A meglévő gépészet teljes egészében elbontásra került; az új gépészeti és villamos rendszerek – a műemlékekre vonatkozó kivételekkel – teljesítik a közel nulla energiaigényű követelményeket. Az optimális energiafelhasználást saját meteorológiai állomással támogatott épületfelügyeleti automatizálási rendszer biztosítja.

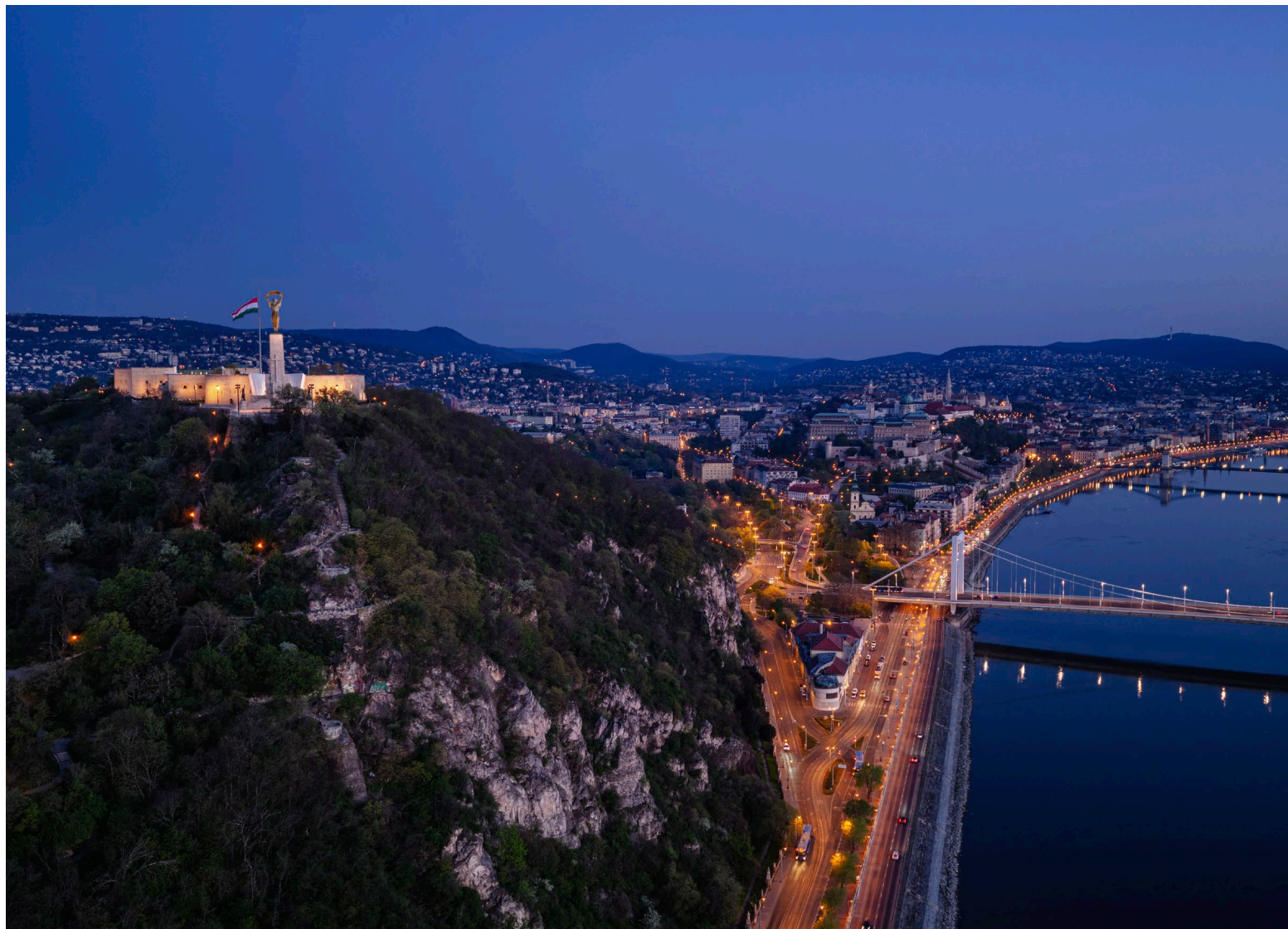
Természetes fény és műtárgyvédelem

A rondella üvegszerkezete és a falakon átvágott új átjárók másfél évszázadon át befalazott kazamatákba visznek nappali fényt – a beavatkozás elsődleges építészeti eszköze egyszerre világítási megoldás. A kiállítási terekben a természetes és a mesterséges fény UV-tartalmát egyaránt szűrjük, a színvisszaadás és a káprázat a tervezési program szabványa szerint. A szabadtéri megvilágítás a Budapest Világítási Mesterterv és a budapesti főépítész egyeztetései szerint készült; a díszvilágítás színhőmérséklete általános helyen 2200 K, próbavilágítással véglegesítve.

Elektromobilitás és megközelítés

A belső úthálózat átadott állapotában 13 személygépkocsi-parkoló épült, ebből 2 mozgáskorlátozott és 3 elektromos töltőhelyű, 600 fm új útpálya és gyalogosforgalmi sétány mellett.

6. A szűkebb és tágabb környezet, az életminőség javítása és a közösségi érdek szolgálata

A fejlesztés kiindulópontja és elsődleges célja a közösségi érdek szolgálata. Egy évtizedek óta elzárt, Budapest kiemelt turisztikai, történelmi és földrajzi területén épült erőd újbóli megnyitása és visszaszolgáltatása a köznek. Nem profitorientált vállalkozásként, hanem a legszélesebb közönségnek ingyenesen elérhető közhasznú parkként.

A Rondellán belül megvalósult kiállítás a fővárosi múzeumokkal azonos feltételekkel és belépőjegyekkel látogatható, a megszokott diák és nyugdíjaskedvezményekkel.

Az épület átalakítása annak tágabb környezetét is átalakította: a Gellért-hegy két oldalát összekapcsolta, a hegyet átjárhatóvá tette. A főváros és az ország lakói új találkozó- és pihenőhelyet kaptak amelyet együtt élvezhetnek a fővárosunkba látogató évi többmillió külföldi látogatóval.

Impresszum

Az épület felújítása

Építtető

Megbízó: Citadella Vagyonkezelő Nonprofit Kft. –
ügyvezető: Kenéz Flóra, Finta Sándor
Lebonyolító: Építési és Közlekedési Minisztérium –
Huszthy Zita, Szendvei Balázs
Műszaki ellenőr: Építési és Közlekedési Minisztérium –
Semperger Gábor

Tervezés

Generáltervező: art1st design studio Kft.
Vezető építész tervező, belsőépítész: Taraczky Dániel

Projektvezető építész: Kurusa Gergely
Stúdióvezető építész, BIM menedzser: Szabadi Gergely
Vezető építész-látványtervező: Kovács Bence
Főmérnök: Sulyok Andor
Műszaki tervkoordinátor: Almási Krisztián
Építész tervező munkatársak: Borbély Zsófia, Hajdú Lili, Háklár
Barbara, Horváth Erzsébet, Jámbor Róbert, Kardos Anita, Kertész-
Marsal Kata, Kosztolnik Gábor, Mangel-Hóbor Eszter, Nagy Írisz,
Ötvös Krisztián, Simon Patrik, Soós-Marxreiter Adrienne, Sulyok
Andor, Sulyok-Magosi Edina, Papp Róbert, Szánthó Benedek,
Tokai Vivien, Vitális Fanny Patrícia

Örökségvédelmi szakértő: Vukoszávljev Zorán
Kert- és tájépítész: Herczeg Ágnes, Vincze Attila,
Reischl-Vértési Virág
Üvegszerkezet: Dr. Stocker György
Tartószerkezetek: Bükkösi Raymond, Ágoston Dezső
Épületszerkezetek: Dudinszky Orsolya, Harold Gergő,
Kovács Károly Lehel,
Polareczki Tamás
Épületgépészet: Hargita Kristóf, Simon-Sutyinszki Richárd
Erősáram: Rajkai Ferenc, Horváth Zoltán;
Gyengeáram: Borsányi Károly
Díszvilágítás: Juhász Ákos
Közvilágítás: Séllei Zsolt
Tűzvédelem: Kerényi Áron
Konyhatechnológia: Kaszab Piroska
Geotechnika: Dr. Szendefy János
Geodézia: Fehér Szabolcs, Szentgyörgyvölgyi Pál
Akadálymentesítés: Pandula András
Vízgépészet: Eördögh Zsolt
Épületakusztika: Fűrjes Andor
Közút: Bukovics László

Külső közmű: Haracsi János, Jánosi Erika, Kubik Anita
Örökségvédelmi értékleltár: Deák Zoltán
Építéstörténeti Tudományos Dokumentáció: Rostás Péter, Rozsnay
József, Szilágyi Edit
Kőhomlokzatok állapotvizsgálata: Dr. Török Ákos, Dr. Rozgonyi-
Boissinot Nikoletta
Kőrestaurátori szakvélemény: Ludányi Gábor, Szűcs Katalin
Régészet: Fullár Zoltán, Szabó Renáta
Fém- és szobrászrestaurátor: Nagy Melinda, Laczik Csaba

Kivitelezés

Generálkivitelező: a ZÁÉV Építőipari Zrt.
és a Market Építő Zrt. konzorciuma

ZÁÉV kivitelezői csapat:
Muskovits István, főmérnök
Lévai Imre, főmérnök
Kromer Zoltán, projektvezető
Gyephár Attila, elektromos projektvezető

Tanárki Tibor, előkészítés-vezető / Sóváry Anita, gazdasági vezető /
Kányai Tibor, szakági (villamos) építésvezető
Kovács-Barta Ágnes, építész előkészítő / Slott Imre, építész
előkészítő-építésvezető / Fekete László, építész előkészítő-
építésvezető / Tót László, szakági (gépész) projektvezető / Tóth Bálint,
építésvezető / Mészáros Attila, építésvezető / Vesztergom Tibor,
építésvezető / Markal Marcell, projektvezető

Market kivitelezői csapat:
Juhász Zoltán, műszaki igazgató
Dr. Lévai András, jogi igazgató
Szeredai Zoltán György, fő-építésvezető

Zoltán Éva Berta, senior kivitelezési előkészítő mérnök / Németh
Anna, kivitelezési előkészítő mérnök / Magyar Attila, épületgépész
projektvezető / Katona Máté Nándor, építésvezető / Móri Tamás,
építésvezető / Katona Krisztián, művezető / Bense Zoltán, művezető /
Lőrincz Róbert, művezetősegéd / Balla Edina, építéshelyi irodavezető /
Gedő Bianka, gyakornok

Történelmi élménytár (kiállítás)

Tervezés

Forgatókönyv: Köbli Norbert
Szövegkönyvek: Köbli Norbert, Hegedűs Zoltán
Történész kurátor: Fodor Gergely
Történelmi lektorálás: Máthé Áron, Szende László

Generáltervező: art1st design studio Kft.
Vezető tervező: Taraczkó Dániel

Stúdióvezető építész: Szabadi Gergely
Látványtervek: Kovács Bence
Főmérnök: Sulyok Andor
A kiállítás tervező munkatársai: Hajdú Lili, Horváth Erzsébet, Kardos Anita, Kertész-Marsal Kata, Kosztolnik Gábor, Mangel-Hóbor Eszter, Nagy Írisz, Pap Dávid, Papp Róbert, Soós-Marxreiter Adrienne, Sulyok-Magosi Edina,
Kiállítás grafika és multimédia: Hauser Judit, Gacs Réka, Baumann Enikő, Bertalan Balázs, Mits Barbara, Fazekas Tamás
Kiállítási IT tervezése: Balics József, Badó Attila, Bukodi Norbert, Horváth Bálint, Horváth Csaba, Jovánovics Péter, Juhász János, Koszta Fábrián, Namesánszki Dávid Márk, Szabadi Márton, Walter Ulrik

Zenei szerkesztő: Gőz László
Zeneszerző: Fekete-Kovács Kornél

Kivitelezés

Generálkivitelező: art1st design studio Kft.
a ZÁÉV Építőipari Zrt. és a Market Építő Zrt. konzorciumának megbízásából

Felelős műszaki vezető: Sulyok Andor
Kiállításépítés vezető projektmenedzser: Schill Bernadett
Építésvezetők: Balics József, Csuzz Martin, Lengyel Zsolt, Nyeste Bálint, Szánthó Dániel, Zsigmond Zsolt
Logisztikai koordináció: Nosztics István, Simon-Nagy Csilla, Papp Zoltán, Lakatos Tibor, Papp Ilona Klaudia
Pénzügy, jog, adminisztráció: Ligeti Gabriella, Csóka Ildikó, Szabadi Magdolna

Szakágak

Szakági projektmenedzserek (art1st design studio Kft.):
Balics József, Hauser Judit, Koszta Bernát, Koszta Fábrián, Kovács Bence, Kurusa Gergely, Menyhárt Zsófia, Sulyok Andor, Szánthó Dániel, Taraczkó Dániel, Walter Ulrik

Tartószerkezetek: Fehér Ablak Kft., KRISZNOL Metal Kft., TeamWorks Hungary Kft., Tompa-Sugo Kft., JÓRI és Társa Kft., Jakab Attila e.v.

Erőssáramú és gyengeáramú hálózat: Ticsy-Vill Kft., MERCUR-TEL Kft.

Kiállítási világítás: All Light Kft., VOLUMEN A Hangostárs Kft.

Bútorasztalos-szerkezetek: Novometál Bt., TeamWorks Hungary Kft., KIÁLL Kft.

Vitrinek: Vitrienen- und Glasbau REIER GmbH

Díszlet építmények: Színfoltok Bt., Novometál Bt., KIÁLL Kft., Limes3D Innohub Kft.

Műlakatos installációk: Novometál Bt., TeamWorks Hungary Kft., Tompa-Sugo Kft., Studium Euro Kft., Jakab Attila e.v., KIÁLL Kft.

Szobrászművészeti installációk: Prime-Art Kft. – Elek Imre és Engler András, Szépművészeti Múzeum, BK Painters Kft.

Ötvösművészeti installációk: Bánsághi Páncél Kft., Buda István Antal e.v., Bajkó Ferenc harangkutató

Festőművészeti installációk: Maitri Restaurátor Kft. – Jeszeniczky Ildikó, Fraternitas Kft.

Egyedi építésű képmegjelenítő rendszerek: Zubr Virtual Reality Ltd., VOLUMEN A Hangostárs Kft., Audio Visual Event Kft.

Audioguide rendszer: FRAMED immersive projects GmbH & Co. KG (USOMO)

Grafika, dekor és szóróanyagok: Inkredible Kft., KIÁLL Kft., TeamWorks Hungary Kft., Katus Art Bt., Merána Kft., Neon Sign Kft., P-ARCH Creative Studio Kft., Weateam Hungary Bt., Poszterfotó Kft., Ganaco Builder-Trade Kft., JumpCut Productions Kft., Graphasel Design Studio Kft., Electropducts Kft., MediaWorks Zrt.

Képalapú történelmi rekonstrukciók: Extreme Film Kft., Taraczkó Mila e.v., Megyeri Dániel e.v., Palkó-Szép Eszter e.v.

Zene és hang: BMC Kft., Origo Film Group Zrt.

Műtárgyak és kellékek: Romvári János, Kneif Róbert László, Járdán József, Jásdi Balázs Attila, Károlyi Milán György, Horváth Gábor, Hanyecz Adél, Bacsoni Tamás, Tumpek Eta, MÁV Szolgáltató Központ Zrt., Magyar Nemzeti Múzeum Közgyűjteményi Központ, Balogh Imre, Rajnai Istvánné e.v., DroomKroonluchter / E-shops.nl BV

Kiállítási szövegek gondozása: Filmcsillag Bt., Mens Nova Kft., OLELO Kft., Espell Zrt., PLA-TINTA Bt., Transjet Fordítóiroda Kft., Estaforte Bt., Rieckmann Tadeusz

Egyedi üveginstallációk: Mumus Manufaktúra Kft. – Heim Zsuzsanna Réka, Sipos Balázs, T-brass Kft.

Egyéb szolgáltatások: MÁTRAJ-CONSULTING Minőségügyi és Műszaki Tanácsadó Kft., PAGONY Kft., Kerényi Katalin e.v., THERMO ÉPGÉP Kft., Schäfer Magyarország Kft., Decor Floor Kft., PRELKO Kft., KRISZNOL Metal Kft., Bujnovszky Kft.

Külön köszönet

Baán László, Orbán Viktor, Gulyás Gergely, Sághi Attila, Dr. Gyorgyevics Benedek, Fodor Gergely, Madaras Bence, Nyul Zoltán, Juhász Tünde, Csepregy Nándor, Lánszki Regő, Sikota Krisztina, Vassné Bojta Amina, Kenéz Flóra, Erdősi Richárd, Vida András, Kerekes Sugárka Laura, Pukner Tira, Papp Gábor, Balázs Attila, Deme László, Dobos Kata, Hargitai Árpád, Petrovits Ákos, Sándor Zsolt, Szekeres Judit, Rajz Tímea, Horváth Attila, Oláh Zsanett, Schilling Sára, Véghvári Tamás, Lukács Gabriella, Baráth Bettina, Balai Barnabás, Bogsch Albert, Székely István, Reichert László, Oláh János, Turi Attila, Ferencz István, Dévényi Sándor, Jüling András

Az Antikommunista ellenállás fejezet 3., 5., 6. és 14. számú sajtófotói a Mediaworks hozzájárulásával kerülnek bemutatásra.

A kiállításban megjelenített filmrészletek felhasználását a Nemzeti Filmintézet, az MTVA és a Romanian Film Centre engedélyezte.

**Valamennyi épületfotó
© Palkó György, 2026**